

De fermentato

spūs ptinet qđ subitūxit. Quod si ministratio mortis lris deformata in lapidibus: fuit in gloria: ita vt nō possent filij israel intendere in faciē moysi. ppter gloriam vultus eius: que euacuaf: quō nō magis ministratio spūs erit i glia. Nā si ministratio damnatōis gloria est: multo magis abūdat ministerium iusticie in gloria. Nam nec glorificatum est quod claruit in hac parte: ppter excellentem gloriam. Si em̄ q̄ euacuatur p̄ gloriam est: multo magis q̄ manet in glia ē. Habentes igit̄ talē spem multa fiducia vtimur: et non sicut moyses ponebat velamen sup̄ faciem suā: vt non intēderent filij israel in faciez eius quod euacuatur. Sed obtusi sunt sensus eoz vsq; in hodiernum em̄ diem: idipm̄ velamē inlectione veteris testamenti manet non reuelatur: qm̄ in xpō euacuaf: sed vsq; in hodiernū diem cuz legitur moysi velamen positum est super cor eoz. Cū aut̄ conuersus fuerit ad dñm tunc auferetur velamen. Dominus aut̄ spūs est. Ubi aut̄ spūs dñi ibi libertas. Nos xō om̄s reuelata facie gl̄iam dñi specularantes in eādē ymaginē transformamur a claritate in claritatem. tāq; a dñi spū. Ideo habentes hāc administratōem iuxta q̄ misericordiā cōsecuti sumus nō defacimus. De occisione littere et viuificatōe spūs: sup̄fluum mihi videt̄ sup̄ h̄ aliqd addere. Satis itaq; patet quia nec grecis pdest: nec nobis obest qđ de occidēte littera obiciūt. Quod at̄ assumūt de pph̄ta: venite in galgalaz impie agite: et sacrificate de fermentato laudē. intelligēdum est esse dictū aut̄ aprobando tale sacrificiū aut̄ reprobādo. Sed si h̄ p̄cipit pph̄ta: vt scdm̄ eos loquar: illos occidit littera qui litteraz seruando de fermentato sacrificāt. At si hec exprobando dictū est: qua fronte sacrificāt quod pph̄ta in sacrificiuz execratur: aut qua ratione hec in auctoritatez sibi assumūt

Quā aut̄ hec pph̄ta non iubendo sed reprehendēdo dixerit: dubium non est: vt cū hoc impie auctoritas sociauerit. Dixerat em̄. Venite ad bethel et impie agite. Et paulo post continuata increpatione ait. Et sacrificate de fermentato laudez. Aut ergo tanta ratione partem suā fermentarij defēdant: quāta suaz roborāt azimite: aut si nec illud valent: nec istud volunt. saltem non reprehendant azimitas. In tertia questioe sic intelligo: mā dastis quia greci detestātur nostra conubia: vbi cognati cognatis copulātur. Quod cur faciāt nullā video auctoritatem aut rationem. Nam si h̄ in suis fieri phibent conubijs: aut non extēdunt cognatōes vsq; ad septimā generatōem sicut nos aut impossibile videt̄ seruari q̄ p̄cipiunt. Sunt em̄ sepe in vna cognatōe plus q̄ cētuz viri aut mulieres egētes coniugio. Totidē itaq; cognati ones inuenire necesse ē de q̄bus singulis singuli eligātur viri et mulieres quibus illa de vna cognatōe singlis singuli copulētur. Aut itaq; detestabilia sunt indubitātē eoz cōnubia si inter septēz generatōes sunt nec debēt reprehendere nra quādo cognati cognatis cōiungunt̄ de alia cognatōe q̄ nulla phibet auctoritas vel rō. aut impossibile est: vt dixi seruare q̄ p̄cipiūt vt scilicet tot cognati ones exquirātur ad vnius cognatiōis conubia: que sūt in illa: viri et mulieres petētes coniugia. Quā aut̄ sine omni auctoritate et ratione absq; dubio ratiōabiliter reputādum iudicatur.

Explicit Ep̄la de fermentato et azimio

Incipit liber Anselmi Ep̄i in expositionem mēbroz vestimētoz et actūū dei.

bicūq; sacra

scriptura sup̄sim diuinos libros in deo mot^o anime seu hūana membra describit idem caput ca

Expositio mēbroꝝ ⁊ actioni dei

pilos: oculos: palpebras: aures: nares: os: labia: cor: ligua: ymaginē vterū manus dextrā: sinistrā: digitos: siue digitū brachiū alias scapulas venter posteriora pedes. Itē motus anime irā: furorē: obliuionem penitētiā: recordatōem: et alia hīs similia nō carnaliter iuxta hystoriā a recto intelligētibz sciēda sunt si cut a iudeis ⁊ plerisq; hereticis carnaliter intelligēda sunt ⁊ cōfiteāda. Si q̄s ad deū hūana mēbra seu motus aie more hūano inesse credit: pculdubio ī corde suo ydola fabricat. Igit̄ vt dicū est figuratiter deū caput ipa essentia diuinitatis eius que oia p̄cedit et cui sūt omnia subiecta intelligere debemus. Capillos vero eius capitis sanctos angelos: seu vniuersos electos tūpice accipi oportet de quo in sacramēto in libro Danielis. Aspiciēbā donec throni positi sūt: ⁊ antiquus dierum sedit. Vestimētū eius quasi nix candidū ⁊ capilli capitis eius quasi lana mūda. Hic em̄ signat̄ pvestimētum candidū dei: quod et p capillos capitis eius: factos videlicet angelos: et multitudinē factōꝝ dealbatorū. Et certe ideo capilli eius lane mūde cōparātur vt p hoc antiquus dixit eē credat̄. Oculos dicat̄ habere: p eo q̄ oia videt: et nihil eū latet in cōspectu eius: vt ait apls. Nulla creatura inuisibilis est: oia em̄ nuda ⁊ aperta sunt oculis eius. Aliter x̄o oculi respectu gr̄e eius intelligūtur. vt est in psalmo. Oculi dñi sup iustos. Itē aliter oculi dñi p̄cepta eius: p que lumē sciētie submīstrat mīstice accipiūtur: vt est illud in psalmo. P̄ceptū dñi lucidū illū. ⁊c. Palpebre dñi occulta et incōprehēsibilia iudicia eius: siue spiritualis ī diuinis libris eius locutio innuif. De quib; occultis: et incōprehēsibilibus sacramētis: atq; iudicijs dicat̄ in psalmo. Palpebre eius interrogant si. ho. id ē pbāt. Aures habere dicat̄ deus ppter hoc q̄ oia

audit: ⁊ nihil eū subsilētio latet: de quo in libro sapiētie scriptum est. Auris celī audit oia: et tumultus murmuratiōnū non abscondet. Nares dei inspiratio eius: ī corde fidelīū: vt est illud in libro regum. Ascēdit fumus de naribus eius: id est lachrymosa compūctio penitētiā in spiratōe eius. Facies cognitio diuinitatis eius ad hoīes: de qua cognitio in psalmo scriptus est. Ostēde nob; dñe faciem tuā ⁊c. Hoc est dona nobis cognitōem tuā: que cognitio p filiū hominis hoīb; innotuit: ap̄o dicēte in euāgelio. Nemo nouit p̄ter nisi filius: ⁊ cui voluerit filius reuolare. Aliter x̄o facies dei significat̄ inuisibilē essentiā diuinitatis dei filij: de qua ip̄e dñs ad moysen p angelū respōdens ait. Posteriora mea videbis: faciē autē meam videri non poteris. Ac si dicat incarnationem meā videbis: in nouissimis diebus: diuinitatem autē meam videri nō poteris. Os dei filius patris: id est x̄ps dominus p quo esaias ppheta ex psona iudeoꝝ affatus ait: quis os eius ad iracūdiā puocauimus. Aliter vero os eius: domini sermo eius iussio: accipit̄: de quo p̄mōe dñi p̄dictus ppheta ait. Os dñi locutū est hec. Verbū de filius patris: per quē oia facta sunt. De quo in psalmo. Verbo dñi celi fir. sunt ⁊c. et alibi. Absit deus verbū suū et sa. e. et in euāgelio secū dum iohāne. In principio erat verbū. Lingua dei mīstice significat̄ spiritalit̄: p quē deus pater secretū suū manifestauit hoīb; vt in psalmo lingua mea ca. scri. Labia dei mīstice psonatia vtri usq; testamētis in prou. scriptū est. Diuinitio in labijs eius in iudicio non errauit: cor ei. Brachia dei patris eius filius intellectū: sicut est illud in esaiā ppheta. Et brachia mea populos iudicabunt. Brachiū dei patris singulariter filius ei accipit̄ et de quo Jeremias ait. Et nūc

Expositio vestimētorum

Deus qui eduxisti populum tuum de egipto in manu forti: et brachio extenso idcirco autem filius dei patris brachium dicitur quia creatura electa ab ipso continetur. **Dextera dei patris id est unigenitus filius** de quo in psalmo ex persona hominis assumpti. **Dextera inquit domini fecit virtutem.** Aliter vero domini dextera gloriam patris et eternam beatitudinem signat de quo in psalmo ex persona patris in filium. **Sede a dextris meis.** Dicitur autem et dextera dei omnis electa creatura in celo et in terra: sicut et per sinistram eius intelligitur reproba creatura: id est demones et omnes impii qui ad lenampositi: eterna supplicia sustinebunt. **Manus dei patris filius eius accipit:** pro eo quod per ipsum facta sunt omnia sicut est illud in esaiam. **Manus mea fecit: et facta sunt omnia.** Aliter vero manus dei patris eius intelligitur. **De qua patris in libro Jeremi scriptum est.** Sicut lutum in manu figuli ita vos in manu mea domini israel. **Item per manus domini flagellum accipit.** De cuius percussione in sophonia propheta scriptum est. **Extendam manum meam super iudam: et super habitatores Iherusalem et disperdam de hoc loco reliquias baal etc.** Pro qua domini percussione beatus Job de semetipso ait. **Manus domini tetigit me.** **Digitus dei singulariter spiritus sanctus accipitur.** A quo spiritus sanctus lex duabus in tabulis lapideis in monte Sinai scripta narratur. **Ipsa enim scripta: qui scribenda dictavit id est spiritus sanctus.** De quo spiritus sancto dominus in euangelio. **Si ego indigito dei eius.** de quo. id est. **Si ego in spiritu dei cetero de.** Sicut enim digitus cum manu vel brachio: manus vero vel brachium cum corpore unum sunt in natura: ita pater et filius et spiritus sanctus tres quidem persone: sed una substantia diuinitatis. **Digitus dei pluraliter sancti intelliguntur prophetae: per quos spiritus sanctus libros legis ac prophetarum sua inspiratione scripsit: de quibus scriptum est.** Videbam celos tuos opera digitorum tuorum. **Per celos enim libros legis et prophetarum per digitos vero sanctus**

ut dictum est prophetas insinuauit. **Imago dei patris inuisibilis unigenitus filius: de quo apostolus.** Imago dei inuisibilis. **Aliter namque est imago dei: in filio suo quoniam non aliter de sed ex semetipso habet ex substantia sua: per omnia sibi simile genuit et equaliter.** Aliter vero aiam hominis quare non ex se id est de sua substantia sicut plerique heretici opinati sunt genuit. sed ex nihilo creauit. **Sicut aliter imago est cuiuslibet regis in filio eius. quare ex semetipso sibi simile genuit: id est homo hominem.** Aliter vero in annulo eius: siue intera imago eius expressa que non est quod ipse: sicut filius qui naturaliter habet ex quo et pater. **Cor dei patris archanum sapientie eius mystice innuit.** Ex quo verbum id est filium suum impassibiliter sine initio genuit: ipse dicente propheta. **Erucauit cor meum verbum bonum.** **Alas habere dicitur de pro eo quod morte aut electos suos: tanquam pullos: sibi se iungit: fouet: et ab insidijs dyaboli et malorum hominum protegit: bene propheta ait.** Sub umbra alarum tuarum protege me. **Scapulas dicitur habere deus: quia infirma membra ecclesie: quasi in scapulis suis portat.** De quo in psalmo. **Scapulis suis obumbrabit tibi etc.** **Venter dei secreta origo sibi eius accipitur. unde in psalmo.** Ex utero ante luciferum. **Aliter venter dei in comprehensibilia iudicia eius. que rimari nequeunt mystice insumantur.** De quo occultum iudicium eius in libro Job scriptum est. **De cuius utero egressa est glacies: et gelu. de celo quod genuit.** **Posteriora filij dei incarnatio eius accipit.** De qua posteriori parte: filius in monte synai ad moysen per angelum loquens ait. **Posteriora mea videbis faciem autem meam videri non poteris.** **Pedes dei stabilimentum virtutis eius: eo quod vbique presentis vniuersa illi subiecta sunt: ipse dicente per esaiam prophetam.** **Celum mihi sedes est. Terra autem scabellum pedum meorum.** Aliter pedes filij dei incarnationis intelligitur que diuinitati subiecta est:

membr...

...sicut p caput
...eius humanitas e
...in erodo
...est moyses
...de semo
...quasi lap
...sereniz est
...celestes
...ita p cel
...ex bohu
...voluit
...dei filiu
...De quo in psalm
...eius. Alie
...significati
...deus in deit
...et a
...Dei filiu
...a diuinitate assu
...accipit
...vaticinans ut
...de eode etc. Na
...facta ecclesie a
...conuata
...psalmo. Deis regu
...in alio psalmo.
...indigitur: am
...ecclesie eius me
...scriptu etiam in v
...passionis car
...sui id est ecc
...in libro rpi m
...qua ex mo
...dignu
...prophet
...calu
...ante plebe gnu manit
...mea. Egressa ad
...regio ad ptem
...ait. Esi sunt gelli
...mei d e in factu. De
...viris de vno ho
...in plebo. Post oia n
...a pie missus venerat a
...cruce aut

inmetu

membroꝝ ⁊ actuum dei

tanq̃ capiti: pedes sicut p̃ caput diuini-
 tas: ita p̃ pedes eius hūanitas exprimi-
 tur. De qua hūanitate in exodo scriptū
 est. Videbāt dñm h̃ est moyses ⁊ aaron
 ⁊ nadab ⁊ aliud ⁊. lxx. de seniorib⁹ po-
 puli sub pedibus eius quasi lapides sa-
 phiri. ⁊ quasi celū cū serenū est. Sicut
 autē p̃ lapidē saphirinū celestes creatu-
 ras: ṽl factos angelos: ita p̃ celū serenū
 factā ecclesiā electoꝝ: ex hoibus assūp-
 tā figuraliter mōstrare voluit. Sup̃ q̃s
 creaturas hō assūptus dei filius imper-
 petuū regnat. De quo in psalmo. **D**ia
 subiecisti sub pedib⁹ eius. **A**lter autē pe-
 des dñi idē ihu xpi signifiati sūt sancti
 p̃dicatores. De q̃bus in deut. scriptū ē
Qui appropinquāt pedib⁹ ei⁹ accipient
 de doctrinis ei⁹. **C**elestinetū filij dei ali-
 q̃si caro eius q̃ a diuinitate assūpta ē. in
 diuinis libris figuraliter accipit. De q̃
 iduūto carnis esa. vaticinās ait **Q**uis
 est iste q̃ venit de eodē. ⁊. **R**ursus ve-
 stinetū eius idē dñi factā ecclesia accipit.
 q̃ p̃ fidē ac dilectōem ei cōiūcta est. De
 q̃ scriptū ē in psalmo. **D**ñs regnavit de
 corē indutus ē: ⁊ in alio psalmo. **L**ofes-
 sionem et decorē induisti: amict⁹ lu. sicut
 vesti. **P**alliū xpi ecclesia eius inielligit.
 De q̃ i li. gen. scriptū ē: lauit in vino sto-
 lā suā h̃ ē in sāguie passionis carnē suā:
 et in sāguie ṽue palliū suū idē ecclesiā.
 suā. **C**alciamētū dñi nri ihu xpi mistice
 signat incarnatōem ei⁹ quā ex mortali-
 tate hūani generis assumere dignat⁹ ē.
 De q̃ incarnatōe sua ip̃e p̃ pphetam in
 psalmo ait. **I**nidumeā extēdā calciamē-
 tū meū idē ante plebē gētū manifesta-
 bo incarnatōem meā. **E**gressus aduēt⁹
 filij dei in mōm ⁊ regressio ad p̃rem de q̃
 bus psalmista ait. **E**lisi sunt gressus tui
 de⁹ gressus dei mei q̃ ē in sācto. De celo
 venit in ṽterz virgis de ṽtero x̃o nascē-
 do post⁹ ē in p̃sepio. Postq̃ oīa imple-
 uit p̃ q̃bus a p̃re missus venerat apen-
 sua ē i lingno crucis: de cruce autē depo-

sit⁹ corp⁹ sepultū ē: scdm̃ x̃o aiām ad i-
 ferna descendit: tertia autē die p̃ potētiaz
 sue diuinitatis carnez suā de sepulchro
 suscitauit: ⁊ post diē resurrectōis sue q̃-
 dragesima die vidētib⁹ aplis ascendit in
 celuz. sedet ad dexterā p̃ris: id ē in glia
 ei⁹. **H**ij sūt gressus filij dei. **I**ste descen-
 dēs in sacris scripturis legi⁹. **A**scēdere
 dicit⁹ d̃s cū fili⁹ carnē ex nobis assūptā
 in celū captiam enexit: sicut iu psalmo.
Ascēdēs in altuz captiuā duxit. cap. qz
 naturam hūani generis q̃ a dyabolo in
 mōdo captiuā retinebat assūmēs in celū
 secū vbi nūq̃ antea fuerat tāq̃ captiuā
 deportauit. **A**bscōde dicit⁹ d̃s faciez
 suā cū se q̃busdā eoz exigētibus culpis
 abscondit: sicut i p̃lo iudeoz: nūc imple-
 tū videm⁹ qz negātes filiū dei sciētā ve-
 ri dei ita p̃didit: vt similes foret gētib⁹
 q̃ deū nō nouēt: **O**fidere dicit⁹ d̃s faciē
 suā: cū respectu gr̃e sue q̃b⁹ vult scilicet
 electis suis seipm̃ in corda eoz occulta
 inspiratōe instituat: et ad diligēdum se
 amorē suū infūdīt. **S**edere dicit⁹ nō cor-
 palit hūano more ⁊ potētōnā sup̃ oēs
 creaturā rōnalē p̃sidere: vt ē illd⁹ in psal-
 miste. **R**eguit dñs sup̃ gētes de⁹. **S**ede-
 re etiā dicit⁹ d̃s sup̃ cherubi: q̃s iterptat
 multitudo ṽl pleitudo scie: p̃ q̃d signifi-
 cāt sc̃ti angli seu mētes spūaliū viroz i
 q̃b⁹ d̃s visibilitē p̃sident et regnat. **I**n ill⁹
 em̃ sedet q̃ scia ei⁹ dilectōe pleni sunt.
In p̃uerbijs q̃ppe salomōis scriptū est.
Sia iusti sedes est sapie. **S**apia x̃o dei
 p̃ris x̃ps ē q̃ i aiab⁹ sc̃toꝝ dicit⁹ sedē **D**e
 scēde dicit⁹ in mōm q̃n aliō nouū q̃d an-
 tea n̄ fecerat i creatura hūana opaf: sic
 fili⁹ dei p̃ris descendisse narrat: q̃n verā
 carnē d̃ maria ṽg̃ie pp̃e redēptōez n̄faz
 suscepit: ⁊ ver⁹ hō fieri digt⁹ ē: n̄ amittē
 do quod erat sed assumendo quod non
 erat. **D**e cuius descēsiōe idem incarna-
 tōe scriptū ē i ps. **E**t incliuit celoz de-
 scēdit: ⁊ t̃li sb̃pe. ei⁹. **C**elos incliuit q̃n
 ante aduētū suū p̃ nūcios angelos siue

pphetas misit q̄ ei^o aduētū hoibus nū-
ciarēt. Caligo s̄ pedibus ei^o fuit q̄ im-
pū hoies ob suā maliciā incarnatōez ei-
us agnoscere noluerūt s̄ neq; adhuc p̄nt
Stare dicif̄ deus cū nos infirmos id ē
suam creaturā ad penitētiam ⁊ cōuersi-
onē paciēter sustinet: vt est illud in aba-
cuk p̄pheta. Stetit et mēsus est terraz
et dissoluit gētes. Transire dicif̄ de^o cū
de cordibus quorū dā hoim̄ in quib^o an-
tea p̄ fidem crediderūt: postea surripie-
te p̄fidia: vel quolibet delicto: ab eis re-
cedit et ad alios transit quēadmodum
de iudeis ad gentes: de hereticis ad ca-
tholicos: seu de quibuslibet irreligiosis
et negliētibus p̄uitio suo. Recedere di-
cif̄ deus et ad alios trāsire: qui nō loca-
liter aut visibiliter: sed inuisibiliter oc-
culto iustoz iudicio facere p̄sueuit. Am-
bulare dicif̄ deus non de loco ad locuz
trāsēudo: q̄ est impiū credere: s̄ ambu-
lare eius est in cordibus sāctoz delecta-
ri: sicut scriptū est: et in habitabo in eis:
in ambulabo et ero illorū deus: v̄l certe
ambulare dei est in sāctis p̄dicatoribus
suis de loco ad locuz trāsire loqui dei est
inuisibiliter sine sono vocis: vel q̄libet
strepitu occulte in mētib^o sanctoz volū-
tatem suā: atq; rectū intellectū inspira-
re: seu futura sāctis reuelare. Que locu-
tio dei vt quidā volūt tribus modis ac-
cipif̄. Primo nāq; mō p̄ subiectā creatu-
ram: sicut ad moysen in rubo igne appa-
ruit: vel sicut ad abrahā: vel iacob et ce-
teris sāctis: quibus in angelis apparere
dignatus est. Secūdo vero mō in som-
nis sicut ad iacob et ad zachariā p̄phe-
tam: et ad ioseph sp̄sū marie ⁊ in alijs
sāctis quibus secretuz reuelare voluit.
Tercio aut̄ mō neq; p̄ creaturā visibilē
neq; p̄ hoim̄ sed occulta tm̄ inspiratōe
inuisibiliter corda suorū tangēdo loquē-
tes effecit: quēadmodū in libris p̄phe-
taz scriptū est cū ip̄i p̄phete subito af-
flati sp̄u diuino exclamabāt dicentes: h̄

dicat dñs. Aliter videre dei est mala ho-
minū sciēdo reprobare: sicut esa. p̄phe-
ta. Et vidit et malū asperuit in oculis ei-
us. Sic aliter videre dei est nos viden-
tes facere: vt est illud in psalmo. Proba-
me deus et scito cor meū. Abod^o iste lo-
cutōis et in libro beati Job similiter re-
perit: vbi de sapiētia p̄ris p̄ q̄ plurima
infima locutus est de deo patre adiecit.
Tunc vidit illā et enarrauit ⁊ inuestiga-
uit et p̄parauit: idem vidētes facit atq;
predicātes et inuestigātes atq; alijs an-
nunciantes. Cognoscere dei est cogno-
scentes facere sicut ait ad abrahā. Nūc
cognoui qm̄ timeas dñm. Neq; enim i
tempore cognouit qui fecit oia: anteq̄
fiant: s̄ cognoscere deus dicitur cogno-
scentes facere: vbi qui prius de se qua-
les essent incogniti erant post eius inter-
rogatōem p̄batōem sibimetip̄i manife-
sti fierent: sicut est et illud in lege moysi
de p̄lo israhelico vt tentez eos inquit
vtrū custodiāt mādata mea an nō. Ne
scire dei est quosdā reprobos reproba-
re: sicut illud in euāgelio. Nescio vos.
Zelare dicif̄ deus cum creaturā suam:
q̄ nō vult perire sepe castigat: corripit:
atq; flagellat: et flagellando ad se redu-
cit: vel zelare dicif̄ deus cum nullū pec-
catum impunitū vult relin quere iustus
est em̄: et ideo omnis iniusticia execra-
bilis est illi: q̄ vt dictum est nullomo-
do impunitā patitur. Trāsci dicif̄ deus
non anime motus: vel qualibet pertur-
batōe: que illi omnino accidere non po-
test: sed creature delinquēti id est homi-
nibus impijs: et peccātib^o: iustam di-
citur inferre vltionem hoc est reddere il-
lis q̄ meruerunt: et vltio diuina iste fu-
ror: dicif̄. Penitere dñs dicif̄: nō q̄ mo-
re hoim̄ p̄ trāsactis opib^o suis peniteat
Qui em̄ omnis nouit anteq̄ fiāt: p̄ ter-
renis actibus suis penitere non potest.
Sed penitēcia dei est statuta mutare: ⁊
q̄ temporaliter inchoatū fuerat i aliū
mutare et aut de bono exigentibus cul-

Deu
Sicut de saul legit
et in p̄pheta
in p̄lo iudeo
de obumpietate
sathane
accidit p̄lo
factus est
iudicio u
lapfus
est: laro
de cruce ad
hanc quop
ad mālū dicitur
v̄l dicitur
dei per fe
miser cordiaz
quod
e
statuta mutare
in psalmo. Surauit
cum id est pat
et in eternum. Sa
filius dei
sed scdm̄ hā
p̄ affionem
faciōm̄
et sacerdos qui
dicitur
peccatoribus ne
facit per
in deo nō est: sed p̄ occ
iudicium
sicut de
scriptū est: nō q̄
suam eoz codā u
est ita occidit: sed e
culpis: cur duricia co
mala p̄p̄rida mut
illos ipe inducet:
pm̄it. Penite
filius patris in affi
gnatus est p̄ nobis
filius est: ip̄
p̄batōem p̄ deo
et iudi. Et for

De voluntate dei

pis in malū. Sicut de saul legitur penituisse deum: quod constituitur eum regez. Vel sicut nunc videmus in populo iudeorum actum qui cum esset populus dei obumbratam suam: facti sunt synagoga sathane. De malo vero bonum sicut accidit populo gentium: quod ante populus dyaboli: modo factus est dei: hec quippe modo occulto dei iudicio iudas perditio: de apostatus gradu lapsus: in inferni baratro demeritus est: latro vero post crimen rapacitatis de cruce ad paradysum translatus est. Hanc quoque mutationem de bono ad malum dictum est: siue de malo ad bonum ut dictum est: que occulto iustoque iudicio dei per severitatem iusticie siue per misericordiam eius fiat: penitentiam dei dicimus: quod expressius in libro. Jeremie scriptum est. Non penitere dei est statuta mutare nullo modo ut est illud in psalmo. Juravit dominus et non penitebit cum: id est pater ad filium tu es sacer. in eternum. Sacerdos dei patris dictus est filius dei. non secundum diuinitatem: sed secundum humanitatem in qua se pro nobis passionem et mortem suam acceptabile sacrificium deo pater obtulit: ut esset sacerdos qui et sacrificium est. Obluisti dicitur deus: cum quibusdam impijs et peccatoribus non miseretur: quod utique non facit per crudelitatem que in deo non est: sed per occultum iustitiam dei iudicium. Indurare dicitur deus quorundam malorum corda: sicut de pharaone rege egypti scriptum est: non quod opus deus potentiam suam eorum corda induit: quod impium est ita credere: sed exigentibus eorum culpis: cuius duricia cordis quam sibi ipsi omnia mala perpetranda nutriunt non aufert quasi illos ipse induret: quos iudicio indurari permittit. Dormire dei est cum nigenitus filius patris in assumpta carne mori dignatus est pro nobis: cuius mors recte somnus predictus est. ipso dicente per Jeremi. prophetam Ideo quasi de somno excitatus et iudi. Et somnus

mutare: et aut de bono exigentibus culmes dulcis est mihi. Aliter dormire dicitur deus cum fides eius inter prosperitates huius mundi et inter quorundam corda fidelium non vigilat sed dormit. Hanc dormitorem ipse tunc significabat cum in mari inter fluctus maris dormiuit. Vel certe dormire dei est anxius tardius subuenire: sicut est illud in psalmo. Exurge quare obdoro. domine. Vigilare dei est indefensionem electorum suorum et vltionem inimicorum suorum se manifestum demonstrare.

Explicit expositio membrorum vestimentorum et actuum dei.

Incipit liber Anselmi Episcopi de voluntate dei.

Manara

hinc dicitur cum de deo semper debeat tractare: et ad laudem eius aliquid conuenienter dicere noia per que proprie loquatur non habet: sed noia hominibus data et imposita accipit: et per ipsum effectum omnipotentiam eius saltem vel tenui oratione aperire conatur: et hoc facit ex istis rebus colligens effectum voluntatis dei secundum occultam iusticiam vel secretum diuinitatem: vel secundum ire ipsius vindictam. Ad incoprehensibile enim deitatis proprietatem aspirare non potest. Hinc nos quoque de voluntate dei aliquid dicere cupientes actum rege adtemimus: quoniam ad ipsius celsitudinis culmen anhelare non valemus. Voluntatem igitur dei appellamus quicquid in nobis ipse misericorditer opatur reuocanda donos ab errore vel pie confirmanda iusticie. Voluntas quoque dicitur pena et reprobatio quorundam dei occulta: districtioe facta iusticie. Voluntas dei est ut breuiter dicam quicquid fit: ut fieri inuenitur in creaturis. Sed dicitur si omnia procedunt ex voluntate dei: quam constat semper bonam et rectam esse: tunc omnia et recta sunt: et fit